

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI I MINISTRAVE

PROJEKTVENDIM

Nr. _____, datë _____ 2019

**PËR CILËSINË E DISA LËNDËVE TË DJEGËSHME, TË LËNGËTA, PËR
PËRDORIM TERMIK, CIVIL E INDUSTRIAL SI DHE PËRDORIM NË MJETET E
TRANSPORTIT UJOR (DETAR, LUMOR DHE LIQENOR)***

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të pikës b, të nenit 14, të Ligjit nr.162 datë 04.12.2014 “Për mbrojtjen e cilësisë së ajrit në mjedis”, të neneve 5, 12 e 16 e të pikave 2 e 3 të shtojcës II të ligjit nr. 9501, datë 3.4.2006 “Për ratifikimin e traktatit të krijimit të Komunitetit të Energjisë”, të Vendimit të Këshillit të Ministrave të Komunitetit të Energjisë d/2016/15/MC-EnC “Mbi zbatimin e Direktives (EU) 2016/802 në lidhje me reduktimin e përmbajtjes së squfurit në lëndët djegëse të lëngëta”, me propozimin e ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë dhe të ministrit të Turizmit dhe Mjedisit, Këshilli i Ministrave,

V E N D O S I:

**KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME**

1. Qëllimi i këtij vendimi është reduktimi i shkarkimeve të dioksidit të squfurit që vjen nga djegia e lëndëve djegëse të lëngëta të prodhuara nga hidrokarburet, duke përmirësuar cilësinë e tyre, në mënyrë që të zvogëlojë efektet e dëmshme tek njeriu dhe mjedisi.
2. Reduktimi i shkarkimeve të dioksidit të squfurit që vjen nga djegia e lëndëve djegëse të lëngëta të prodhuara nga hidrokarburet, arrihet duke përmirësuar cilësinë e tyre nëpërmjet vendosjes së kufizimeve për përmbajtjen e squfurit në këto lëndë djegëse, si kusht për përdorimin e tyre në territorin e Republikës së Shqipërisë, ujërat territoriale të Shqipërisë, zonat ekskluzive ekonomike dhe zonat e kontrollit të ndotjes.

*Ky vendim përafrohet pjesërisht Direktivën (EU) 2016/802, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 11 maj 2016 në lidhje me reduktimin e përmbajtjes së squfurit në disa lëndë të djegshme të lëngshme”

3. Kufizimet lidhur me përmbajtjen e squfurit për lëndët djegëse të lëngëta të prodhuara nga hidrokarburet, nuk zbatohen për lëndët djegëse të lëngëta të përdorura:
 - a. për kërkime dhe testime;
 - b. për përpunim para djegies përfundimtare;
 - c. për përpunim në industrinë e rafinerisë;
 - d. për anijet luftarake dhe anije të tjera për qëllime ushtarake, kur nuk demtohet aftësia operacionale e tyre.
 - e. në anije me qëllim të shpëtimit të jetës në det dhe sigurisë së anijeve ;
 - f. në anijet që janë dëmtuar, me kusht që të gjitha masat e nevojshme për parandalimin ose reduktimin e shkarkimeve janë marrë menjëherë pas dëmtimit. Kjo nuk do të zbatohet nëse pronari ose zotëruesi ka shkaktuar dëmin në mënyrë të qëllimshme, ose të pamatur;
 - g. në bordin e anijeve që përdorin metoda të reduktimit të emetimeve në përputhje me kreun V të këtij vendimi.

4. Ky vendim përcakton:
 - a. llojet e lëndëve djegëse të lëngëta dhe vlerat kufi të përmbajtjes së squfurit në to;
 - b. treguesit fiziko-kimik të lëndës djegëse, të cilat duhet të përmbushen përpara tregtimit të tyre;
 - c. kushtet e përdorimit të lëndëve djegëse të lëngëta nga anije në portet, ujërat territoriale të Shqipërisë, zonat ekskluzive ekonomike dhe zonat e kontrollit të shkarkimit të oksidive të squfurit në ajër,
 - d. mënyrën e përcaktimit dhe monitorimit të treguesve tekniko-cilësorë të lëndës djegëse,
 - e. metodat për reduktimin e shkarkimeve të lëndëve ndotësve në ajër dhe raportimin e përputhshmërisë me vlerat kufi të përmbajtjes së ndotësve.

5. Në këtë vendim termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:
 - a. **“Lëndë djegëse e lëngët e rëndë” (heavy fuel oil):**
 - i. çdo lëndë djegëse e lëngët e prodhuar nga hidrokarburet, duke përjashtuar lëndët djegëse të lëngëta detare, që përfshihen në kodet CN: 2710 19 51 deri 2710 19 68, 2710 20 31, 2710 20 35 ose 2710 20 39

ose
 - ii. çdo lëndë djegëse e lëngët e prodhuar nga hidrokarburet, përveç gazoilin siç përcaktohet në germën” b”, dhe lëndëve djegëse të lëngëta detare të përcaktuara në pikat (c), (d) dhe (e) të këtij neni, e cila, për shkak të kufijve të saj të distilimit, përfshihet në kategorinë e lëndës djegëse të lëngët të rëndë të destinuar për përdorim si lëndë djegëse dhe prej së cilës më pak se 65 % ndaj volumit (duke përfshirë humbjet) distilohet në 250⁰C sipas metodës SHS EN ISO 3405 (ASTM D-86). Nëqoftëse distilimi nuk mund të përcaktohet sipas metodës SHS EN ISO 3405 (ASTM D-86), produkti hidrokarbur do të kategorizohet si lëndë djegëse e lëngët e rëndë,
 - b. **“Lëndë djegëse e lëngët e mesme-rëndë” (gas oil):**

- i. çdo lëndë djegëse e lëngët e prodhuar nga hidrokarburet, përjashtuar lëndët djegëse të lëngëta detare, që përfshihen në kodet CN 2710 19 25, 2710 19 29, CN 2710 19 47; CN 2710 19 48; CN 2710 20 17; CN 2710 20 19;

ose

- ii. çdo lëndë djegëse e lëngët e prodhuar nga hidrokarburet, përjashtuar lëndët djegëse të lëngëta detare, prej së cilës më pak se 65 % ndaj volumit (duke përfshirë humbjet) distilohet në 250⁰C prej së cilës më pak se 85 % ndaj volumit (duke përfshirë humbjet) distilohet në 350⁰C sipas metodës SHS EN ISO 3405, ekuivalente me metoden (ASTM D-86).

Përjashtohen nga ky përkufizim: (i) Lënda djegëse e lëngët diesel sipas përcaktimit në Vendimin Nr.147, datë 21.3.2007, të Këshillit të Ministrave “Për cilësinë e lëndëve djegëse, benzinë dhe diesel” dhe (ii) Lëndët djegëse të lëngëta të përdorura për makineritë lëvizëse jo-rrugore dhe për traktorët dhe makineritë e tjera bujqësore;

- c. **“Lëndë djegëse e lëngët detare” (marine fuel)** është çdo lëndë djegëse e lëngët e prodhuar nga hidrokarburet, të destinuara për përdorim ose në përdorim në bordin e një anije, përfshirë edhe ato lëndë djegëse të lëngëta të përcaktuara në ISO 8217. Përfshihet gjithashtu çdo lëndë djegëse e lëngët e prodhuar nga hidrokarburet që përdoret në bordin e anijeve për lundrim të brendshëm ose anijeve të përdorura për sport, rekreacion dhe kohën e lirë, kur këto anije lundrojnë në ujërat e detit.
- d. **“Lëndë djegëse e lëngët diesel detare” (Marine diesel oil)** është çdo lëndë djegëse e lëngët detare siç është përcaktuar në kategoritë DMB në Tabelën I të ISO 8217 me përjashtim të referencës ndaj përmbajtjes së squfurit.
- e. **“Lëndë djegëse e lëngët e mesme-rëndë detare” (Marine gas oil)** është çdo lëndë djegëse e lëngët detare siç është përcaktuar në kategoritë DMX, DMA dhe DMZ në Tabelën I të ISO 8217 me përjashtim të referencës ndaj përmbajtjes së squfurit.
- f. **“Gaz i lëngët i naftes”** është çdo lëndë djegëse e lëngët e gazte e prodhuar nga hidrokarburet, e destinuar për qëllime përdorimi rezidenciale, industriale, automjete ose për përdorim në bordin e një anijeje të përcaktuara sipas standardit S SH EN 589 dhe S SH EN ISO 9162 .
- g. **“MARPOL”** nënkupton Konventën Ndërkombëtare për Parandalimin e Ndotjes nga Anijet, të ratifikuar nga Kuvendi i Shqipërisë me ligjin Nr.9594, datë 27.07.2006 Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Konventën Ndërkombëtare Detare “Për Parandalimin e ndotjeve nga anijet, 1973 të ndryshuar me protokollin e vitit 1978 (Marpol 73/78).”
- h. **“Shtojca VI e MARPOL”** nënkupton aneksin e titulluar “Rregullat për Parandalimin e Ndotjes së Ajrit nga Anijet”, i cili është Protokollin e vitit 1997 që ju shtua MARPOL
- i. **“Zonat e Kontrollit të Emetimeve SOx”** nënkuptojnë zonat detare të përcaktuara si të tilla nga Organizata Ndërkombëtare Detare (IMO) sipas Aneksit VI të MARPOL;
- j. **“Anije pasagjerësh”** nënkupton anijet që mbajnë më shumë se 12 pasagjerë, ku pasagjer është çdo person në bord, përveç fëmijëve deri në një vjeç, anëtarëve të ekuipazhit dhe personave të punësuar në një anije;
- k. **“Shërbime të rregullta”** nënkupton linjën e trafikut të pasagjerëve në mes dy ose më shumë porteve ose një udhëtim të mbyllur me kthim tek i njëjti port, i cili zhvillohet

sipas një orari të publikuar të lundrimit ose me frekuencë të rregullt që përfaqëson orarin e vendosur të lundrimit;

- l. “Anije luftarake”** është një anije që i përket forcave të armatosura të një shteti që mban shenjat e jashtëme të nacionalitetit të tij, duke u dalluar nga anijet e vendit pritës, nën komandën e një zyrtari të autorizuar nga qeveria e shtetit dhe emri i të cilit shfaqet në listën përkatëse të shërbimeve ose në ekuivalentin e tij dhe që drejtohet nga një ekuipazh që është nën forcat e rregullta të armatosura;
- m. “Anije e ankoruar”** nënkupton anijet lidhura ose të ankoruara në një port të territorit të Republikës së Shqipërisë gjatë ngarkimit, shkarkimit ose qëndrimit, duke përfshirë kohën e shpenzuar kur nuk janë të angazhuar në operacionet e ngarkesave;
- n. “Vendosja në treg e lëndëve djegëse të lëngëta (tregtimi)”**, nënkupton importimin, eksportimin, blerjen dhe shitjen e lëndëve djegëse të lëngëta për përdorim termik dhe industrial, si dhe lëndëve djegëse të lëngëta detare për djegie në bord, duke përjashtuar lëndët djegëse të lëngëta detare, të ngarkuar në anije mallrash për eksport.
- o. “Metodat e reduktimit të shkarkimeve”** nënkupton çdo pajisje, material, aparaturë që instalohet në një anije ose çdo procedurë, lëndë djegëse alternative, ose metodë përputhshmërie, që përdoret si alternativë për të zvogëluar squfurin në lëndët djegëse të lëngëta të detare, në përputhje me kërkesat e këtij vendimi, që janë të verifikueshme, të matshme dhe të detyrueshme.
- p. “Metoda ASTM”** janë metodat e përcaktuara nga Shoqata Amerikane për Testimin dhe Materialet sipas botimit të vitit 1976 mbi përkufizimet dhe specifikimet standarde për hidrokarburet dhe produktet lubrifikuese;
- q. “Impiant me djegie”** është çdo pajisje teknike, ku lëndë djegëse oksidohen, në mënyrë që të përdoret nxehtësia e prodhuar.
- r. “IMO”** është Organizata Ndërkombëtare Detare.

6. Bashkëlidhur këtij vendimi dhe pjesë përbërëse e tij janë shtojcat:

Shtojca 1: Treguesit e lejuar mjedisor për lëndët djegëse (vajguri-gazoil) për përdorim termik, civil dhe industrial

Shtojca 2: Treguesit e lejuar mjedisor për lëndët djegëse (distilate të rënda nga nafta) për përdorim civil teknik dhe industrial

Shtojca 3: Treguesit mjedisorë për lëndët djegëse detare (marine fuel)

Shtojca 4: Treguesit e cilësisë për gazin e lëngëzuar që përdoret për automjete dhe qëllime rezidenciale

Shtojca 5: Metoda e përcaktimit të vlerës ekuivalente të shkarkimeve në atmosferë

Shtojca 6: Kriteret për përzgjedhjen e metodave të reduktimit të shkarkimeve të squfurit

KREU II

PËRMBAJTJA MAKSIMALE E SQUFURIT NË LËNDËT DJEGËSE TË LËNGËTA TË RËNDA (HEAVY FUEL OIL)

7. Në territorin e Republikës së Shqipërisë, lejohet vetëm tregtimi i lëndës djegëse të lëngët të rëndë (heavy fuel oil), si lëndë djegëse për përdorim termik, civil dhe industrial që në nomenklaturën e mallrave, përshkruhet në kodet gazi i lëngët CN 2710 19 51 deri CN 2710 19 55; CN 2710 19 62 deri CN 2710 19 68; CN 2710 20 31 deri CN 2710 20 39, që plotëson kërkesat e standardit shqiptar SSH EN 589 :2008 +A1, SSH EN ISO 9162:2013 dhe SSH UNI 6579 ose të standardeve të tjera, të barasvlershme me to, me përjashtim të kushtit për përmbajtjen e sqfurit, siç parashikohet në Aneksin 2 , që i bashkëlidhet këtij vendimi;
8. Përmbajtja e sqfurit, në lëndët djegëse të lëngëta të rënda (mazut), nuk duhet të kalojë 1,00% ndaj masës;
9. Kërkesa e pikës 8 nuk zbatohet **deri në 31 dhjetor 2027**, për impiantet industriale subjekt i ligjit nr. 10448/2011 “Për lejet e mjedisit”, në varësi të monitorimeve përkatëse të shkarkimeve në ajër nga autoritetet kompetente, për lëndët djegëse të lëngëta të rënda (mazut) që përdoren:
 - a) Në impiantet e mëdha me diegie qe janë në përputhje me vlerat limite te shkarkimeve të SO₂ në ajër;
 - b) Në impiantet e mëdha me diegie, subjekt i planeve kombetare të reduktimit të shkarkimeve në ajër, për të cilat mesatarja mujore e shkarkimeve të dioksidit të sqfurit nuk e kalon vlerën 1700 mg/Nm³, për një përmbajtje vëllimore oksigjeni në gazet e shkarkuara prej 3%, në kushte të thata;
 - c) Në impiantet me diegie, që nuk bien nën pikat 9(a) ose 9(b), dhe mesatarja mujore e shkarkimeve të dioksidit të sqfurit nuk e kalon vlerën 1700 mg/Nm³, për një përmbajtje vëllimore oksigjeni në gazet e shkarkuara prej 3%, në kushte të thata;
 - d) Për djegie në rafineri kur vlera mesatare mujore e shkarkimeve të SO₂ nga të gjithë impiantet e diegies në rafineri, pavarësisht nga lloji i lëndës djegëse ose kombinime të lëndës djegëse të përdorur, por përjashtuar impiantet që përfshihen në pikën 9 (a) dhe 9(b), si edhe për turbinat e gazit dhe motorrët me gaz, nuk e kalon vlerën 1700 mg/Nm³ për një përmbajtje vëllimore oksigjeni në gazet e shkarkuara prej 3%, në kushte të thata.
10. Në përputhje me legjislacionin në fuqi për lejet e mjedisit, **duke filluar nga data 1 janar 2028**, në varësi të monitorimeve përkatëse të shkarkimeve në ajër nga autoritetet kompetente, pika 8 nuk zbatohet për lëndët djegëse të lëngëta të rënda (mazut) që përdoren:
 - a) Në impiantet me djegie, me fuqi më të madhe ose të barabartë me 50 MW, te cilat respektojnë vlerat kufi të shkarkimeve të SO₂, ose në rastin kur vlerat kufi të shkarkimeve të SO₂ nuk janë të zbatueshme, mesatarja mujore e shkarkimeve të dioksidit të sqfurit nuk e kalon vlerën 1700 mg/Nm³, për një përmbajtje vëllimore oksigjeni në gazet e shkarkuara prej 3%, në kushte të thata;

- b) Në impiantet me djegie që nuk bëjnë pjesë në pikën 10 (a), dhe për të cilët mesatarja mujore e shkarkimeve të dioksidit të squfurit nuk e kalon vlerën 1700 mg/Nm³, për një përmbajtje vëllimore oksigjeni në gazet e shkarkuara 3%, në kushte të thata;
 - c) Për djegie në rafineri, kur vlera mesatare mujore e shkarkimeve të SO₂ nga të gjithë impiantet e diegies në rafineri, pavarësisht nga lloji i lëndës djegëse ose kombinime të lëndës djegëse të përdorur, por përjashtuar impiantet që përfshihen në pikën 10 (a), si edhe për turbinat e gazit dhe motorrët me gaz, nuk e kalon vlerën 1700 mg/Nm³ për një përmbajtje vëllimore oksigjeni në gazet e shkarkuara prej 3%, në kushte të thata.
11. Ministria përgjegjëse për mjedisin nuk lejon operimin e impianteve me djegie të cilët përdorin lëndë djegëse të lëngëta të rënda (mazut) me përqëndrim të squfurit më të lartë se 1%, nëse në lejen e tyre të mjedisit nuk janë specifikuar vlerat limite për shkarkimet e gazeve të SO₂.

KREU III

PËRMBAJTJA MAKSIMALE E SQUFURIT NE LËNDËT DJEGËSE TË LËNGËTA TË MESME, TË RËNDA (GAS OIL)

12. Në territorin e Republikës së Shqipërisë pas datës 31 dhjetor 2019, lejohet vetëm **tregtimi** i lëndëve djegëse të lëngëta të mesme, të rënda (**gas oil**) dhe gazit të lëngët të naftës (GLN), si lëndë djegëse për përdorim termik, civil dhe industrial që, në nomenklaturën e mallrave, përshkruhet me kodet: CN 27111294, CN27111391, CN27111397 (gaz i lenget), CN 2710 19 25 (vajguri), CN 2710 19 29 (lëndëve djegëse të lëngëta, fraksione të mesme), CN 2710 19 47; CN 2710 19 48; CN 2710 20 17; CN 2710 20 19, që plotëson kërkesat e standardit shqiptar SSH EN 589 , SSH EN ISO 9162 dhe SSH UNI 6579, ose të standardeve të tjera, të barasvlershme me të, siç parashikohet në Aneksin 1 dhe 4, që i bashkëlidhet këtij vendimi.
13. Përmbajtja e squfurit, në lëndët djegëse të lëngëta të mesme, të rënda (**gas oil**), **pas datës 31 dhjetor 2019** nuk duhet të kalojë 0,10% ndaj masses;
14. Përmbajtja totale e squfurit në gazet e lëngëta të naftës duke filluar nga data **1 janar e vitit 2020** nuk lejohet të kalojë 50 mg/kg, ndërsa tensioni i avujve të jetë respektivisht jo më shumë se 1000 kpa për përdorim rezidencial dhe 1300 kpa për automjete.

KREU IV

**PËRMBAJTJA MAKSIMALE E SQUFURIT NË LËNDËT DJEGËSE TË LËNGËTA
DETARE QË PËRDORET NË MJETE TË TRANSPORTIT DETAR QË LUNDROJNË
NË UJËRAT TERRITORIALE TË SHQIPËRISË, NË ZONAT EKSKLUZIVE
EKONOMIKE DHE NË ZONAT E KONTROLLIT TË NDOTJES
(MARINE FUEL)**

15. Në territorin e Republikës së Shqipërisë, duke filluar nga data **31 Dhjetor 2019**, lejohet vetëm tregtimi i gazit të lëngët të naftës, lëndëve djegëse të lëngëta detare (**marine fuel**), për qëllim përdorimi në mjete të transportit ujor, që plotësojnë kërkesat e standardit shqiptar SSH ISO 8217, ose të standardeve të tjera, të barasvlershme me të, me përjashtim të kushtit për përmbajtjen e sqfurit, siç parashikohet në Aneksin 3 dhe 4, që i bashkëlidhet këtij vendimi;
16. Në territorin e Republikës së Shqipërisë, nuk lejohet përdorimi i lëndës djegëse të lëngët detare (**marine fuel**), nëse përmbajtja e sqfurit tejkalon vlerën 1% në masë, me përjashtim të rastit kur anijet përdorin metoda të uljes së përmbajtjes së sqfurit, duke operuar me metodën e mbyllur, sipas përcaktimit në kreun V të këtij vendimi;
17. Pavarësisht parashikimit të pikës 16, lëndët djegëse të lëngëta detare (**marine fuel**), nuk përdoren *në ujërat territoriale të Shqipërisë, në zonat ekskluzive ekonomike dhe në zonat e kontrollit të ndotjes*, nëse përmbajtja në masë e sqfurit në këto lëndë djegëse tejkalohe me:
- a. 1% (10g/kg) **pas datës 31 Dhjetor 2019**;
 - b. 0.5% (5g/kg) **pas datës 31 Dhjetor 2020**;
18. **12 muaj mbas datës së përcaktimit të zonave të reja detare** nga IMO, përfshirë portet si edhe zonat e kontrollit të shkarkimeve të SO₂, *në ujërat territoriale të Shqipërisë në zonat ekskluzive ekonomike dhe në zonat e kontrollit të ndotjes që bien brenda zonave të kontrollit të emëttimeve të SO₂*, nuk lejohet përdorimi i lëndëve djegëse të lëngëta detare (marine fuel) nëse përmbajtja në masë e sqfurit në to tejkalohe me 0.1% (1g/kg);
- Kërkesat e pikave (17) dhe (18) zbatohen për të gjitha anijet, pavarësisht nga flamuri që përfaqësojnë, përfshirë anijet udhëtimi i të cilave fillon jashtë Shqipërisë.
19. **Deri në datën 1 janar 2020, anijet e pasagjerëve** që lundrojnë në linja të rregullta për ose nga ndonjë port i Shqipërisë, nuk lejohen të përdorin lëndë djegëse të lëngëta detare (**marine fuel**), në ujërat territoriale të Shqipërisë, në zonat ekskluzive ekonomike dhe në zonat e kontrollit të ndotjes *që bien jashtë zonave të kontrollit të emëttimeve të SO₂*, nëse përmbajtja e sqfurit në to tejkalon 1% m / m.
- Kërkesat e kësaj pike zbatohen për të gjitha anijet në portet e Republikës së Shqipërisë, pavarësisht nga flamuri që përfaqësojnë.
20. Personat përgjegjës në anije, krijojnë dhe mbajnë rregjistrin (logbooks) e lëndëve djegëse detare të përdorur në anije, duke përfshirë edhe operacionet e ndërrimit të këtyre lëndëve.
21. Autoritetet shtetërore shqiptare/MIE përpiqen të sigurojnë disponueshmërinë e lëndëve djegëse të lëngëta detare, të cilat janë në përputhje me dispozitat e këtij vendimi dhe të

informojnë Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë për disponueshmërinë e tyre në portet dhe терминаlet e saj.

22. **Deri në datën 31 dhjetor 2019**, në territorin e Republikës së Shqipërisë, lejohet vetëm tregtimi i lëndëve djegëse të lëngëta detare **diezel**, (**marine diesel oil**), përmbajtja e squfurit në të cilat, nuk tejkalon **1% m/m (10g/kg)**;

KREU V

PËRMBAJTJA MAKSIMALE E SQUFURIT NË LËNDËT DJEGËSE TË LËNGËTA DETARE QË PËRDORËT NË MJETE TË TRANSPORTIT DETAR QË ANKOROHEN NË PORTET E SHQIPËRISË

23. **Anijet që ankorohen në portet e Shqipërisë** nuk duhet të përdorin lëndë djegëse detare me përmbajtje squfuri që tejkalon 0.1% m / m, duke i lejuar stafit të anijes kohën e nevojshme për plotësimin e operacioneve të duhura për ndërrimin e lëndës djegëse dhe rregjistrimin në rregjistër (logbooks) të kohës së shpenzuar për ndërrimin e lëndës djegëse;

24. Kërkesat e kësaj pike nuk zbatohen për:

- (a) Anijet të cilat sipas orarit të publikuar, qëndrojnë më pak se 2 (dy) orë në port;
- (b) Anijet të cilat fikin motorrat dhe furnizohen me energji elektrike nga territori;

25. Në territorin e Republikës së Shqipërisë, pas datës **31 dhjetor 2020** lejohet vetëm tregtimi i lëndëve djegëse të lëngëta detare, (**marine gas oil**), përmbajtja e squfurit, në të cilat, nuk tejkalon **0.1% m/m (1g/kg)**;

KREU VI

METODAT E REDUKTIMIT TË SHKARKIMEVE NË AJËR NË BORDIN E ANIJEVE DHE MIRATIMI I TYRE

26. Të gjitha anijet, pavarësisht nga flamuri që përfaqësojnë, përdorin metoda për të reduktuar shkarkimet e substancave ndotëse në ajër në portet shqiptare, në ujërat territoriale shqiptare, në zonat ekonomike ekskluzive dhe në zonat e kontrollit të ndotjes, si alternativë e përdorimit të lëndëve djegëse të lëngëta detare, nëse arrihet reduktimi i vazhdueshëm i shkarkimeve të SO₂ të paktën ekuivalent me shkarkimet që vijnë nga përdorimi i lëndëve djegëse detare të referuara në pikat e kreut IV dhe V të këtij Vendimi.

27. Anijet të cilat përdorin metoda për reduktimin e shkarkimeve të ndotësve në ajër, që arrijnë të reduktojnë në vazhdimësi shkarkimet e SO₂ në vlera të tilla, të cilat janë

ekuivalente me reduktimin që do të ndodhte nëse do të përdorej lëndë djegëse detare që plotëson kushtet e përcaktuara në krerët IV dhe V të këtij vendimi. Ekuivalenca e vlerave të shkarkimeve të substancave ndotëse në ajër përcaktohet në përputhje me Aneksin 5 bashkëlidhur këtij Vendimi.

28. Autoritetet inspektuese, inkurajojnë përdorimin e sistemeve të funizimit me energji nga anijet e ankoruara si metodë alternativë për reduktimin e shkarkimeve;
29. Për zbatimin e metodave të reduktimit të përmendura në pikës (26), do të përdoren kriteret e paraqitura në Aneksin 6, bashkëlidhur këtij Vendimi.
30. Metodatat e reduktimit të shkarkimeve miratohen me Udhëzim të Përbashkët të ministrit përgjegjës për energjinë dhe ministrit përgjegjës për mjedisin, në përputhje me:
 - a. instrumentat ndërkombëtare që kanë të bëjnë me pajisjet e certifikuara që vendosen në bordet e anijeve.
 - b. udhëzuesit e zhvilluar nga IMO
 - c. efektet në mjedis, duke përfshirë reduktimin e pritshëm të shkarkimeve dhe ndikimet në ekosistemet në portet e mbyllura, limanet dhe estuaret; dhe
 - d. mundësitë e monitorimit dhe verifikimit.

KREU VII

NDRYSHIMET NE FURNIZIMIN ME LENDË DJEGESE

31. Nëse, si rezultat i një ndryshim të papritur, në furnizimin e vendit me naftë të papërpunuar, produkte të naftës dhe hidrokarbure të tjera (ndërpreje e tregut), bëhet e vështirë për të aplikuar kufizime për përmbajtjen maksimale të squfurit referuar në krerët 2, 3, 4 dhe 5 të këtij vendimi, Ministria përgjegjëse për hidrokarburet, pas marrjes së miratimit prej Këshillit të Ministrave të shprehur nëpërmjet vendimit përkatës, për këtë situatë informon Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë, në Vjenë.
32. Procedimi i mëtejshëm për trajtimin e situatave që lidhen me ndryshim të papritur, në furnizimin e vendit me naftë të papërpunuar, produkte të naftës dhe hidrokarbure të tjera (ndërpreje e tregut), bëhet në bashkërendim me Institucionet e Komunitetit të Energjisë, në përputhje dhe respektim të të drejtave dhe detyrimeve, që burojnë nga nenet 47 dhe 67 të Traktatit për krijimin e Komunitetit të Energjisë.

KREU VIII

KONTROLLI I CILËSISË SË LËNDËS DJEGËSE DHE RAPORTIMI

33. Institucionet përgjegjëse për kontrollin e standardeve të cilësisë në tregun e naftës dhe të nënprodukteve të saj, të marrin të gjitha masat e nevojshme për të ushtruar kontrolle lidhur me respektimin e përmbajtjes së squfurit në lëndët djegëse të lëngshme për përdorim termik civil dhe industrial, si dhe për përdorim në mjetet e transportit ujor, për të qenë në përputhje me përcaktimet në krerët 2, 3, 4 dhe 5 të këtij vendimi.
34. Nëse konstatohet se një anije nuk plotëson standartet e cilësisë së lëndës djegëse, kontrolli nga ISHTI konsiston në:
 - a. Kontrollin e regjistrave (logbooks) me veprimet e ndërmarra në përpjekje për të arritur përputhshmërinë dhe notën e lëshuar nga furnizuesi për të paktën 10% të numrit total të anijeve që lundruan në/nga portet shqiptare të hapura për trafikun ndërkombëtar gjatë 1 viti;
 - b. Kontrollin e dokumentacionit mbi prokurimin e lëndëve djegëse të lëngëta, analizën e mostrave të vulosura të lëndës djegëse që digjet në anije ose marrjen e mostrave të karburantit për analizë në një objekt lundrues (notë e lëshuar nga furnizuesi).
 - c. Kontrollin e cilësisë së lëndëve djegëse të lëngëta detare për përmbajtjen e squfurit, për të paktën 20% të anijeve nga 10% e numrit mesatar të anijeve që lundruan në/nga portet shqiptare të hapura për trafikun ndërkombëtar në tre vitet e fundit.
 - d. Kontrollin e cilësisë së lëndëve djegëse të lëngëta detare edhe gjatë shpërndarjes, nëse furnizuesi i karburantit ka furnizuar lëndë djegëse së paku tri herë gjatë vitit kalendarik të kaluar, cilësia e të cilave nuk është në përputhje me notën e lëshuar.
35. Anijes nuk i kërkohet të devijojë nga udhëtimi i saj i synuar ose të shtyjë në mënyrë të padrejtë udhëtimin për të arritur përputhshmërinë me lëndën djegëse.
36. Nëse një anije siguron informacionin e përmendur në pikat (33) dhe (34), institucioni përgjegjëse për kontrollin/ISHTI merr parasysh të gjitha rrethanat përkatëse dhe provat e paraqitura për të përcaktuar masat që duhen marrë, duke përfshirë edhe mosmarrjen e masave të kontrollit.
37. Anijet njoftojnë shtetin, flamurin e të cilit përfaqësojnë ose autoritetet kompetente të portit të destinacionit nëse nuk arrijnë të sigurojnë lëndën djegëse detare të kërkuar sipas dispozitave të këtij vendimi.
38. Ministria përgjegjëse për hidrokarburet, njofton Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë, lidhur me anijet që kanë paraqitur dëshmi për mos-disponueshmërinë e lëndët djegëse detare.
39. Marrja e mostrave, kryerja e analizave, si dhe testimi i çdo treguesi fiziko-kimik të lëndëve djegëse të lëngshme të cituara në krerët 2, 3, 4 dhe 5 të këtij vendimi, të bëhet sipas metodave të analizave të përcaktuara në standardet përkatëse në fuqi nga ana e Drejtorisë së Përgjithshme të Standardeve.
40. Përveç parashikimit në pikën 39, marrja e mostrave (frekuenca dhe sasia) (i) gjatë furnizimit të anijes me lëndë djegëse të lëngëta detare që përdoren për djegie në bord, (ii)

nga tankerat kur është e mundur teknikisht dhe ekonomikisht si edhe (iii) në bordin e anijes nga mostrat e mbyllura të lëshuara nga furnizuesi kryhet në përputhje me Udhëzimin e ministrit përgjegjës për energji për marrjen e mostrave të lëndëve djegëse të lëngëta detare;

41. Testi i përmbajtjes së squfurit për lëndët djegëse të lëngëta detare kryhet në përputhje me metodat nga standardet e mëposhtme: ASTM D 4294 ose S SH EN ISO 20847.
42. Në rast të mosmarreveshjes për saktësinë e rezultateve të testimit, vleresimi i analizave të lëndëve djegëse të furnizuara rregullohet nga dispozitat e S SH EN ISO 4259.
43. Për të përcaktuar nëse lënda djegëse e shpërndarë në, apo përdorur në bordin e anijes është në përputhje me kërkesat e përcaktuara në kreun IV dhe V të këtij vendimi, përdoren metodat e verifikimit të përcaktuara në Aneksin VI të MARPOL.
44. Ngarkohen Ministri i Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministri i Turizimit dhe Mjedisit, si dhe Ministri i Financave dhe Ekonomisë, që brenda 30 ditëve nga hyrja në fuqi e këtij vendimi, të përgatisin dhe miratojnë Udhëzimin e përbashkët për mbledhjen, ruajtjen dhe raportimin e të dhënave, për cilësinë e **gazit të lëngët të naftes (GLN)**, lëndëve djegëse të lëngëta të mesme-rënda (**gas oil**), lëndëve djegëse të lëngëta të rënda (**heavy fuel oil**), lëndëve djegëse të lëngëta detare (**marine fuel**) dhe furnizuesit e këtyre lëndëve djegëse të lëngëta.

KREU IX

SANKSIONET

45. Nëse pas hyrjes në fuqi të këtij vendimi, evidentohen subjekte, që tregtojnë lëndë djegëse të lëngëta, me cilësi, që nuk respektojnë kërkesat e këtij vendimi:
 - a. për treguesit e tjerë tekniko-cilësorë që nuk janë brenda vlerave të lejuara sipas standardeve në fuqi, zbatohen sanksionet e parashikuara në nenin 25 të ligjit nr. 8450, datë 24.02.1999, “Për përpunimin, transportimin dhe tregtimin e naftës, të gazit dhe nënprodukteve të tyre”, të ndryshuar,
 - b. për treguesit e tjerë tekniko-cilësorë që ndryshojnë dhe nuk janë brenda vlerave të lejuara sipas standardeve në fuqi, lëndët djegëse të lëngëta sekuestrohen, në zbatim të nenit 11 të ligjit nr. 10279, datë 20.05.2010, “Për kundërvajtjet administrative”.
46. Sekuestrimi i lëndëve djegëse të lëngshme dhe përcaktimi i destinacionit të produkteve të sekuestruara, bëhet nga Inspektoriati Shtetëror Teknik dhe Industrial në përputhje me procedurat e përcaktuara në një Udhëzim të përbashkët të Ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë, si dhe Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, i cili duhet të dalë brenda 30 ditëve nga hyrja në fuqi e këtij vendimi.

KREU X

DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

47. Ngarkohen Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Turizimit dhe Mjedisit, si dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë të nxjerrin udhëzimet në zbatim të përcaktimeve të pikës 30 të kreut VI; të pikës 40 të kreut VIII; të pikës 44 të kreut VIII; si edhe të pikës 46 të kreut IX të këtij vendimi.
48. Vendimi nr. 781, date 14.11.2012, i Këshillit të Ministarve, “Për cilësinë e disa lëndëve të djegëshme, të lengëshme, për përdorim termik, civil e industrial si dhe përdorim në mjetet e transportit ujor (detar, lumor dhe liqenor)”, shfuqizohet
49. Ngarkohen Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Turizimit dhe Mjedisit, si dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë për ndjekjen e zbatimit të këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit të “Fletoren zyrtare”

**KRYEMINISTRI
EDI RAMA**

MINISTRI I INFRASTRUKTURES DHE ENERGJISE
BELINDA BALLUKU

MINISTRI I TURIZMIT DHE MJEDISIT
BLENDI KLOSI

SHTOJCA 1

Treguesit e lejuar mjedisor per lendet djegëse (vajguri-gazoil) për përdorim termik, civil dhe industrial

Lloji i lëndës djegëse	Njësia	Vajguri (kerosinë)	Gazoil < 0.1	Gazoil > 0.1
	Njësia	A	B	C
Pika e flakërimit	⁰ C	≥28	>55	>52
Masa vëllimore në 15 °C	Kg/m ³	770-830	815-875	815-875
Distilimi				
Ne 150 °C	% v/v	-	<2	<2
Ne 210 °C	% v/v	<90		
Në 250 °C	% v/v	>65	<65	
Në 300 °C	% v/v			<60
Në 350 °C	% v/v		>85	<85
Nikel +Vanad	mg/kg			
PCB (Policlorbifenil)	mg/kg	<15	<15	<15
PCT(Policlortrifenil)	mg/kg	<10	<10	<10
Ngjyrat(1)		po	po	po
Shenim(1): është e detyrueshme ngjyrosja për produktet ABC sipas ligjeve dhe akteve ligjore në fuqi				

SHTOJCA 2

Treguesit e lejuar mjedisor për lendet djegëse (distilate të rënda nga nafta) për përdorim civil teknik dhe industrial

Lloji i lëndës djegëse	Njësia	Lëndë djegëse të rënda të naftës (heavy fuel oil)	
		Solar	Mazut
	Njësia	D	E
Pika e flakerimit	⁰ C	>65	>80
Hiri	% (m/m)	<0.1	<0.1
Squfuri	%(m/m)	<0.1	<1
Nikel +Vanad	mg/kg	<180	<180
PCB (Policlorbifenil)	mg/kg	<4	<4
PCT(Policlortrifenil)	mg/kg	<10	<10
Fuqia kalorifike	Mj/kg	>40	>40

SHTOJCA 3

Treguesit mjedisore për lëndët djegëse detare (marine fuel)

Treguesit	Njësia e matjes	Limitet	Produkti			
			DMX	DMA	DMZ	DMB
Masa vëllimore në 15 ° C	Kg/m ³	Max.	-	890.0	890.0	900.0
Pika e flakërimit	°C	min	43	60	60	60
Indeksi i Cetanit	-	min.	45	40	40	35
Përmbajtja e squfurit	%(m/m)	max.	1.00	1.00	1.00	1.5
Përmbajtja e H ₂ S(hidrogjeni i sulfuruar)	mg/kg	max	2.00	2.00	2.00	2.00
Mbetje karboni (metoda e mikro 10% volum mbetje distilimi)	%(m/m)	max	0.3	0.3	0.3	-

SHTOJCA 4

Treguesit e cilësisë për gazin e lëngëzuar që përdoret për automjete dhe qëllime rezidenciale

Përbërësit dhe treguesit e cilësisë	Njësia	GLN për automjete		GLN për përdorim termik dhe civil	
		min	max	min	max
Numri i oktanit motoric, NOM		89	-	-	-
Përmbajtja totale e dieneve (përfshirë 1,3 butadien)	% mol	-	0.5	-	0.5
Përmbajtja e sulfurit të hidrogjenit		negativ	negativ	negativ	negativ
Përmbajtja e përgjithshme e squfurit (pas eres te keqe)	mg/kg	-	50	-	50
Mbetje pas avullimit	mg/kg		60		60
Tensioni i avujve, manomatrik, ne 40 °C	kPa		1300		1000
Tensioni i avujve, manometrik, min temperature prej :	kPa	150		150	
Për klasen A	°C		-10		-10
Per klasen B			-5		-5
Per klasn C			0		0
Per klasen D			10		10
Për klasen E			20		20
Përmbajtja e ujit		kalon			Kalon
Aroma e pakëndëshme dhe e dallueshme				Në 20% të KUN-së	

SHTOJCA 5

Metoda e përcaktimit të vlerësve ekuivalente të shkarkimeve në atmosferë

Vlerat ekuivalente të emetimeve të ndotësve në ajër jepen në Tabelën 1 të këtij Aneksi.

Tabela 1

Përmbajtja e sqfurit në lëndën djegëse detare	Pjesa e shkarkimeve SO ₂ (ppm) CO ₂ (% v/v)
3,50	151,7
1,50	65,0
1,00	43,3
0,50	21,7
0,10	4,3

Vlerat e emetimeve ekuivalente zbatohen vetëm për përdorimin e naftës dhe motërëve të naftës. Kur përqendrimi i CO₂ zvogëlohet nga pajisja për pastrimin e gazit (EGC), përqendrimi i CO₂ mund të matet

hapja hyrëse e pajisjes, me kusht që korrektësia e një metodologjie të tillë të mund të demonstronhet.

SHTOJCA 6

Kriteret për perzgjedhjen e metodave të reduktimit të shkarkimeve të sqfurit

Metoda e reduktimit të shkarkimeve të përmbajtjes së ndotësve në ajër përfshin përdorimin e pajisjeve, materialeve, dhe pajisjeve që janë instaluar në anije, dhe përdorimi i karburantit alternativ në përputhje me këtë Vendim.

1) Kriteret për përdorimin e motorëve me dy karburant (një përzierje e karburantit detar dhe gazit të avulluar)

Anijet e gazit natyral të lëngëzuar mund të përdorin një përzierje të karburantit detar dhe të gazit të avulluar, me kusht që ato të arrijnë një reduktim të vazhdueshëm të emetimeve oksid sqfuri (VI) ekuivalent me atë të fituar duke përdorur karburantin me sulfur të ulët të përshkruar në këtë Vendim.

Ekuivalenca e reduktimeve të emetimeve është llogaritur duke përdorur formulat e mëposhtme:

$$S_k(\%) \cdot M_k \leq 0,1 \% \cdot M_{k0,1\%}$$

ku:

- M_{SHGA} : masa e shpenzuar e gazit avullon
- V_{EGA} : vlera e energjisë e gazit të avulluar në MJ / kg,
- M_k : masa e karburantit të konsumuar në kilogram,
- E_k : vlera e energjisë e karburantit detar në MJ / kg.
- $E_k 0.1\%$: vlera e energjisë e karburantit detar me përmbajtje të sqfurit $\leq 0.1\%$ në MJ / kg

Formulat e përmendura në paragrafin 2 të këtij Aneksi mund të kombinohen në mënyrën e mëposhtme:

$$S_k(\%) \cdot M_k / (M_{SHGA} \cdot V_{EGA} + M_k \cdot E_k) \leq 0,1\% / E_{k0,1\%}$$

$$S_k(\%) / (R_{G/k} \cdot V_{EGA} + E_k) \leq 0,1\% / E_{k0,1\%}$$

ku:

- $R_{G/K}$: raporti midis masës së gazit të avulluar dhe karburantit detar (M_{SHGA} / M_k)

Duke pasur parasysh se vlerat e energjisë e karburantit të ndryshme detare, e cila është përdorur në formulë është shumë e ngjashme, është e arsyeshme që të përdorin vlerat e prezgjedhura për $E_{k0,1\%}$, E_k dhe V_{EGA} .

Zbatimi i kësaj formule në praktikë:

$$E_{k0,1\%} = 43,0 \text{ MJ/kg}$$

$$E_k = 40,8 \text{ MJ/kg}$$

$$V_{EGA} = 50,0 \text{ MJ/kg}$$

Kjo formula mund të shprehet:

$$R_{G/k} \geq 8,6 \cdot S_k(\%) - 0,816$$

Raporti minimal i nevojshëm i përzierjes së lëndës djegëse detare dhe gazit të avulluar për të përmbushur kriteret për arritjen e reduktimit të emetimeve të sqfurit (VI) për lëndët djegëse detare me përmbajtje të ndryshme të sqfurit është dhënë në tabelë:

Përmbajtja e sqfurit (%)	1,0	1,5	2,0	2,5	3,0	3,5
$R_{G/k} (M_{SHGA} / M_k)$	7,8	12,1	16,4	20,7	25,0	29,3

2) Kriteret për përdorimin e sistemit të pastrimit të shkarkimit të gazit.

Sistemet e pastrimit të shkarkimit të gazit duhet të instalohen në sistemet e djegies e një anije, me përjashtim të disa anijeve, me kushtin që:

- përdorimi i një sistemi të jet miratuar në bazë të matjeve periodike të shkarkimeve ose sistemi është i pajisur me një pajisje për matjen e vazhdueshme të shkarkimeve të ndotësve në ajër;
- ekuivalenca e vlerave të emetimit në lidhje me përdorimin e lëndëve djegëse me sulfur të ulët, në bazë të raportit të oksideve të squfurit (IV) dhe oksideve të karbonit (IV) në gazin shkarkues (SO₂ (ppm) / CO₂ (%)), në përputhje me Aneksin 3 të kësaj Vendimje;
- një drenazh për shkarkimin e ujit nga një sistem pastrimi i gazit të shkarkimit në mënyrë që të shmanget shkaktimi i korrozionit të komponentëve metalikë të enëve;
- uji i shpëlarjes nga sistemi i shkarkimit që do të lirohet në det ka pH jo më të madhe se 6.5, përmbajtja e hidrokarbureve aromatike policiklike që nuk tejkalon 50 µg / l, përmbajtja e NOx jo më shumë se 60 mg / l me një normë rrjedhjeje prej 45 t / MËh;
- sistemi i pastrimit të gazit të shkarkimit ka një udhëzim teknik nga prodhuesi që tregon pajisjen e identifikimit të pajisjes (modeli / tipi, numri i serisë), përshkrimi i sistemit dhe lidhja pajisjet, stabilimentet e propulsionit, karakteristikat e motorit dhe lloji i karburantit për të cilin përdoret sistemi i pastrimit të gazit të shkarkimit, rrjedha maksimale dhe minimale dhe alkaliniteti i ujit për rryma, temperatura dhe presioni i shkarkimit të gazit kur sistemi është në veprim, niveli i kripshmërisë së ujit të detit është i nevojshëm për neutralizimin e komponentëve të ndihmës së shpëlarjes dhe parametrave të tjerë relevante për arritjen e vlerës kufitare të shkarkimeve të ndotësve në ajër;

Shpëlarja e ujit nga sistemi i pastrimit të gazrave të shkarkimit duke përdorur kimikate, shtesa, preparate dhe kimikate nuk derdhet në det, duke përfshirë portet e mbyllura, skelë dhe estuaret, përveç nëse dërguesi vërteton që shkarkimi i një ujësie të tillë nuk ka efekte të konsiderueshme negative dhe nuk paraqet rrezik për shëndetin e njeriut ose mjedisin.

Kur sistemet e pastrimit të gazit janë në veprim ndërsa Anija është në port, monitorimi i ujit të shpëlarjes që lëshohet në det bëhet vazhdimisht, në mënyrë që pH, përmbajtja e hidrokarbureve policiklike aromatike, vërshimi dhe temperatura e ujit monitorohen dhe regjistrohen.

Sistemet e pastrimit të gazit të shkarkimit të instaluar në motorin kryesor sigurojnë pajtueshmëri me vlerat kufi të shkarkimeve në ngarkesat e motorit nga 25% në 100%.

Sistemet e pastrimit të gazit shkarkues të instaluar në motorët ndihmës të naftës dhe motorët me naftë që sigurojnë energji për makinën sigurojnë që vlerat kufi të shkarkimit të respektohen me ngarkesën e motorit nga 10% në 100%.

3) Kriteret për përdorimin e biokarburanteve

Biokarburantet mund të përdoren në Anije në qoftë se plotësojnë kërkesat e përcaktuara me një Vendim të veçantë.

Përzierjet e biokarburanteve dhe lëndëve djegëse detare mund të përdoren në objekte detare nëse plotësojnë vlerat kufi të përmbajtjes së squfurit të përshkruar në këtë Vendim.

